

JUGOSLOVANSKA BORBA

INFORMATIV. LIST ZA TRGOVINO, OBRT IN INDUSTRIJO.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, KONGRESNI TRG ŠT. 3/I. — TELEFON INTERURB. 174.

ŠTEV. 29.

LJUBLJANA, DNE 4. AVGUSTA 1921.

LETO III.

Zaboje za slive

okvirčke za opeko, lesene jermenice iz trdega lesa izdeluje in dobavlja po najnižjih cenah tovarna zabojev in jermenic

Lesna industrija **Feliks Stare**
Radomlje, Slovenija.

Vsebina 29. številke:

Economical and Political Conditions in Jugoslavia. — Zveza Slovenije z Adrijo. — Razvoj male obrti. — Reklama. — Letošnja žetev. — Sodelovanje ali ne eksploatacija. — Premog in njegova uloga v svetovnem gospodarstvu. — Trgovac-Reklama-Kupac. — Veliki vzorčni semenj v Ljubljani od 3. do 12. septembra 1921.

Na prodaj:

Žaga s cirku- larjem in **mlin** z dvema tečajema

ob stalni vodi, zraven lepo gospodarsko poslopje s hlevom, dva in pol orala vinograda s kletjo in dobro stikalnico, sadonosnik. — Naslov v upravi tega lista, Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Domača tvrdka.

Solidne cene.

Velika izbira izgotovljene

obleke vseh vrst za gospode, dame in otroke. Zaloga vsakovrstnega

blaga za moške obleke, površnike in suknje, dalje **vata** za krojače v kosih in na metre.

Gričar & Mejač

Ljubljana

Prešernova ulica 9.

Najnovejši kroji. Točna postrežba.

Economical and Political Conditions in Jugoslavia.

Some important legislative ordinances lately promulgated by the Government have the economic circles and consumers filled with satisfaction, because they are a sign that the affairs in our Kingdom are nearing normal conditions. The ordinances are touching the protection of the state which may be endangered through turbulent, lawless elements in the state itself, the lowering of the high cost of living and against speculations with provisions. To this come yet the regulations of tariff.

After the attentats, of which we took notice in our last edition, our Parliament immediately arranged the formulating of a law that would be effective against the communistic danger. On account of this law all the mandates of the communistic members of the Parliament were declared annulled and new elections for the same prescribed. Certain symptoms (the deserting of communistic members the ranks of their party etc.) lead to the conclusion that the communistic movement in Jugoslavia is a thing of the past and the wrecked ship of communistic ideas and aspirations will, captains and crew, sink to the bottom from where no resurrection is possible. The law having such a wholesome effect will contribute to the consolidation of the inner affairs of Jugoslavia and will serve to parties which eventually should try to react against the well-being of the state, as an example that Jugoslavia is no place for political and economical adventures, especially if they have in other lands (here Russia) experienced total failure.

The new ordinances affecting the lowering of the high cost of living and speculations with provisions and lastly the ones regulating the rental conditions, will work certainly beneficially and alleviate many of the now existing evils.

The first will, especially in the district of Beograd be of great value, because there the uncontrolled doings of the price - drivers have brought the prices of the necessities of life to a

V Čehoslovaški (Košice)

je ceno na prodaj velika množina hrastovih

vinskih sodov

ogrskega tipa, vsebine 150—300 l. Sodi so razloženi in numerirani tako, da pride na 1 vagon približno 300 kosov. Izvoznica oskrbljena. Ponudbe pod „V. D. vinski sodi“ na upravo lista.

ALTESSE

stročnice prodaja po tovarniških cenah glavna tovarniška zaloga

O. ČRTALIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 33.

Domaća litografija

Opalograph

najidealniji množavajuci aparat, koji množuje strojno i ručno pismo, kao što i crteže putem staklene ploče, koja se nikada ne izrabi, do neograničenog broja primjeraka. — Umnožavati može svatko bez pouke. — Tražite cjenike i uzorke!

Glavno skladište

THE REX Co.
LJUBLJANA, GRADIŠČE 10

SAMPLE-FAIR

IN LJUBLJANA, JUGOSLAVIA

3. — 12. SEPTEMBER 1921

FOR INFORMATION WRITE: ALOMA COMPANY, LJUBLJANA, JUGOSLAVIA

BALKAN
SPECIJAL-SKLADIŠČA
LJUBLJANA-MARIBOR
BEOGRAD-ZAGREB
TRST-WIEN

**Novootvorena komisiona radnja
M. Miljković i Vlad. Jovanović
BEOGRAD (Sava), Karadjordja 71.**

Vrši sve komisione poslove, daje informacije o robi, kupuje i prodaja za svoj i tuđi račun sve vrste zemljinih proizvoda za izvoz. Prima na smeštaj u svojim magacinima i prodaje u komisiji svakovrsnu uvoznu robu. Traži i daje oferte svakovrsne robe.

**Edina razprodaja
vseh vrst špecijal. mavca - gipsa**

za vsa kraljevino SHS. TVORNICE: Stanz, Kindberg, Semmering, Scottwien, Puchberg, Ausewiese etc. nudi po najnižji ceni iz svojih zalog: Ljubljana, Osijek, Novi Sad, Zemun — KOSTA NOVAKOVIĆ, LJUBLJANA, Židovska ulica 1.

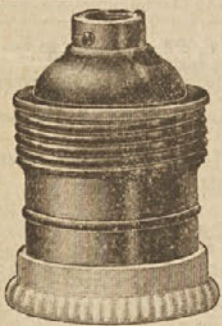
UGODNI NAKUP!

Radi preureditve trgovine nudim partijo ca. **3000 klobukov**

asortiranih po številu in najboljših kakovosti po ceni **K 140**— za komad, dokler traja zaloga.

OROSLAV ČRTALIČ
LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 33.

KRAMER & LÖBL, tovarna električnih predmetov

SCHLAG, p. Jablonec n. N.
Češkoslovenska.

Špecijalitete:

Okovi s petelinom, zatični kontakti, razvodnice, varovalke, vododržne armature, stenska ramena itd.

Zahtevajte najnovejše cenike.

ZASTOPNIK se sprejme.

„FERENIT“

tovarna asbestnega škrljavca

Adolf Kramer & sinovi
Nitra, Slovaška, Češkosl. rpl.

„FERENIT“ - škrljavca je najboljši in najtrpežnejši strešno pokrivalo. Vzorci in oferte radevolje na razpolago. Dobava za tu- in inozemstvo. Besedna varstvena znamka „FERENIT“.

PRODA SE

dvonadstr. trg. hiša z vrtom na glavnem trgu št. 37 v Škofji Loki. Kupec dobi stanovanje in trgovski lokal. Pismene ponudbe naj se pošljejo na lastnika hiše.

exorbitance formerly never heard of. The ordinance regarding the speculations with provisions reinstates the conditions as they were in this respect before the war. The Government has come to the conclusion that the laws and ordinances issued in the time of war should be liquidated and abolished.

After the introduction of free trading follows a preparatory step which will give back to the proprietors of real estate the rights they have had in pre-war times. The free disposition by the proprietors of their rights is at present not possible and this on account of the want of living space prevailing in all large cities and even in country districts.

The Minister of Finances, Mr. Dr. Kumanudi, it seems has the source of the low state of our exchange rightly adjusted and therefore will arrange for dispositions that may help to lead to an improvement in this respect. One of these means will be the most possible export of our products to foreign countries.

The reports in reference to the drought which endangers our crops are very much exaggerated. The crops were safely brought in and their yield is quantitatively and qualitatively the same as last year.

The economic affairs in Yugoslavia are developing in a normal and secure direction and this is more as of many European countries can be said.

ADVERTISEMENTS

FOR ALL JUGOSLAVIC NEWSPAPERS MANAGES PROMPTLY THE ADVERTISING OFFICE

ALOMA COMPANY, LJUBLJANA, JUGOSLAVIJA

Zveza Slovenije z Adrijo.

O tej zvezi se je že mnogo pisalo. Prav v zadnjem času so prinesli listi („Jutro“ dne 11., 21. in 29. maja) zadevne članke, katerim se pa pozna, da ima vsak drugega avtorja. Ker gre za veljavno stvar Slovenije in severne Jugoslavije sploh, naj tudi naš list o tem, četudi je deloma o stvari že poročal, obširneje spregovori.

Celo vprašanje b izostalo, da smo dobili Trst in Reko, ki nam po etnografskem načelu pripadajo, tudi resnično v svojo posest. Sedaj, ko se razteza italijanska oblast še daleč preko teh mest v naše narodno ozemlje in ne prideta skoro južna železnica ali celo bohinjska (turško) železnica iz državnih in gospodarsko političnih razlogov za pomorski trgovinski promet Slovenije v poštev, gre za to, kako zvezati severni del države na najboljši način z morjem (po drugi poti).

Projekt, obstoječ v zgradnji posebne proge v kolpški dolini z nad 20 kilometrov dolgim predorom pred Reko, ki ga je razvijal bivši deželni glavar Fran Šuklje, se je iz finančnih in tehničnih razlogov opustil, prejel pa se je načrt, da se izrabijo že obstoječe železniško omrežje in podaljša ali prva proga Ljubljana — Kočevje ali pa druga proga Ljubljana — Črnomelj; tako da dohimo ali prvo zvezo Kočevje, Brod, Moravice (s prej obstoječo železnico Zagreb—Reko) ali pa drugo zvezo Črnomelj — Vinica — Ogulin — Split. Potrebni sta obe progi iz gospodarskih in prometnih vzrokov in je njihova izgraditev v načelu tudi že sprejeta po državni upravi, a glede prve je podeljena že predkoncesija za transiranje zasebnemu konzorciju.* Razrošiti je le veliko vprašanje, ali in katera izmed obeh nameravanih železniških zvez je nujnejša.

Proga Ljubljana — Kočevje — Reka je dolga ca 200, ona Ljubljana — Črnomelj — Vinica — Ogulin — Split pa ca 500 km. Na prvi bi bil na novo zgraditi le od Kočevja do obstoječe zagrebačko-reške proge (do Moravic) v približni dolžini 40 km, pregraditi pa 70 km dolga proga Ljubljana — Kočevje, dočim bi bilo na drugi progi na novo zgraditi ca 150 km (od Črnomlja do Ogulina ca 40, od Gospiča do Knina ca 110 km ter pregraditi lokalno železnico Knin — Split v dolžini 132 km.

* Transiranje po zasebnem odboru se je dejansko dne 18. julija t. l. že pričelo.

Ne kupujte za drage novce

umetne ude (proteze), pomožna orodja, parsove proti kili, rokavice, ortopedične čevlje in pripomočke novodobne kirurgije

pri tujih neprijateljskih podjetjih

ako vse te predmete v brezhbitni izpeljavi po konkurenčnih cenah lahko nakupite v tovarni dobroznanegega

**Ortopedičnega društva voj. invalidov
Praga, Vyšehrad. tř.-Emanzy, Češko.**

Posebni oddelek za izdelavo navad. čevljev.
Filijalka: **HRADEC KRÁLOVÉ-TRÍDA NÁRODNÍHO VOJSKA.**
Zahtevajte v lastnem interesu naš prospekt!

Trgovina z urami in zlatino
F. ČUDEN, Ljubljana, Prešernova ul. 1.

Stora d z o z.

Št. Vid nad Ljubljano

tovarna za gardine, bonfams, posteljna pregrinjala, zavese za kavarnne in hotele iz tula, ripsa, entamina, kongresa, platna i. t. d.

Нацрте

за плакате и рекламне карте за препоруку, намењене за razturaње prigodom I. velesaјma y Лубљани прибави:
АЛОМА ЦОМПАЊУ
Лубљана, Конгресни трг 3.

ŽELEZNIŠKE PRAGE

hrastove, bukove in borove raznih tipov z izvoznim dovoljenjem

K U P I M.

Ponudbe samo resnih producentov z bančno garancijo — na adresu

V. Dostal, Praga II., Marianska ulica 16.
Telegram: „Epidaurus“.

Jama s svetlim premogom

(Glanzkohle)

z najvišjimi kalorijami, 35 minut od mesta in kolodvora na slov. Štajerskem, izvršeno za obrat, se takoj proda.

Naslov pod „30.000 Din.“ v upravi lista.

**Katera konkurence zmožna
tvrdba z usnjem**

bi mi dala istega v komisiji ali me sprejela kot druga; prostori in zmožno osobje na razpolago v večjem prostoru: metnem trgu na Gorenjskem. ::

Cenj. ponudbe se prosi pod „Zmožen trgovec“ na upravo lista.

Preuzimam nabavu i otpremu

s svih vrsti **pernate živine**, kao i otpremu hrane i masti.

Branko Češljarić, Bršadni z. p. Vukovar.

FURNIR

žagan, iz vseh vrst trdega lesa, od 1 mm debeline naprej, ima v zalogi tovarena furnirja, žaga, in trgovina z lesom Podrečje p. Domžale. Nakupuje trdi suhi les v plohih in hlodih.

Ant. Krisper, Ljubljana**Proizvaja in razpošilja na debelo:**

razne vrste čevlje za otroke, deklice, dečke, ženske, moške, navadne in fine kvalitete, za delavce posebno močne izpeljave, komode (papuča) po brezkonkurenčnih cenah.

Oddelek za galanter. blago na debelo:

pletanine, čipke, sukanec, vezenina, razne čevljarske in krojaške potrebščine, krtače itd. — Export zobotrebcev, adjustirane in v zabojih.

**Kavarniška oprema
Kavni in čajni servisi****biljard, mize itd. na prodaj.**

Seznam inventarja in naslov v upravi lista.

POSESTVA

eno v kostanjeviškem okraju z gostilno, drugo v šmarnskem okraju z ali brez vinograda, povsod zidana poslopja, proda

FR. FRLINC
v Šmarji pri Jelšah.

Tanka**svinjska čreva**

po K 2° — meter

iz lastne čistilnice, p. Maribor prodaja

Ivan Zaff, Maribor.

„Babilonska uganka“

Išče se kapitalist oz. družabnik s približnim kapitalom K 300.000—, kateri bi založil novo sestavljeno knjigo pod zgoraj naslovljenim imenom in s katero bi se, ako se prestavi v tuje jezike, razumeli takoj vsi narodi med seboj, ne da bi se trebalo učiti tujih jezikov. Slovenski in nemški manuskript izgotovljen. Naslov v upravi lista.

Priložnostni nakup!

2500 kg ameriškega kakao
à K 57° — kg na prodaj.

Vzorci daje: „Aloma Company“, d. z o. z., trg. odd., Ljubljana, Kongresni trg št. 3. — Telefon intr. 174.

Na prvi hip učinkujejo te številke na vsakogar tako, da daje prednost gradnji zveze Ljubljana — Kočevje — Reka, češ, tu so gradbeni stroški manjši, izgraditev preje dovršena, hitrejši in cenejši promet zagotovljen. Prvi dve prednosti ima ta proga pred Belokranjsko — liško — dalmatinsko na vsak način, pospešitev in pocenitev prometa pa more veljati le za prekomorsko trgovino, ne pa tudi v vsakem oziru za trgovino med notranj. države in Dalmacije, ke izostane pri vožnji preko Like pretovorjenje na Reki (Baroš). Pospešitev in pocenitev prekomorskega prometa čez Reko pa je tudi le tedaj zagotovljena, če ne bo odtehtala v razdalji manipulacija in carina v nam tujem reškem pristanišču. Luka Baroš je sposobna le za srednji promet in ta še počiva za časa kvarnerških viharjev pozimi, Pospešitev in pocenitev prometa za severno Jugoslavijo pa je nedvomna, v kolikor bo šel ta preko Baroša oz. tudi preko Reke, ako izostane carinsko postopanje.

Kar se pa tiče stremcev, nahajamo hujše in o večjem številu (do 230/00 in več) na belokranjsko liško dalmatinski progji, pa tudi na kočevsko-reški progji ovirajo ravno ti forsirani tovarni promet.

Kot nadaljnji razlog za Kočevje—Reko se navaja lesno bogastvo kočevsko-kolske pokrajine. Tu ne more nuditi mala, poljedelska Belokrajina dovoljnega protiteža. V tem oziru pa člankar v Jitru z dne 21. 5. 1921. pripominja popolnoma pravilno, da za eksploatacijo kočevskih in kolskih gozdov projektirana proga ni dovolj primerena, ker se preveč oddaljuje od njih. Proga, ki bi res pripomogla k izrabi imenovanega gozdnega bogastva, bi morala teči po njegovem mnenju takole: Kočevje — Hinterwald (prav Novilazi — Hinterberg) — kočevska Reka — Čabar — Tršče — Gerovo — Grobniško polje — Sušak — Martinščica.

Do sedaj navedeni razlogi so v celem za progjo Kočevje — Reka. Ravno tako važni in naravnost prevalentni razlogi po govore zopet za to, da se izgradi tudi progja Črnomelj — Vinica — Oguljin — Split.

a) Prvo imenovana progja bi sicer momentano odpomogla naši prometni zadregi na severu države. Toda nam ne gre za ta trenutni učinek, ampak za to, da ustvarimo trajno bazo in podlago našemu narodnemu gospodarstvu. Temu pa ne more služiti železnica ob periferiji države in povrhu še preko tujega pristanišča, pa če tudi dobimo mogoče tu kake pravice glede razpolaganja.

b) Iz strateških ozirov nam je zgraditi železnico, ki vodi po notranjosti države na Dalmacijo (v sredo), dočim bi bila progja Kočevje — Reka takoj prve dni stoječ pod laškimi artilerijskimi ognjem ogrožena. Oko bi mogli izračunati, da pride do vojne z Italijo (enkrat pride najbrže do te) šele v času, ko bosta lahko dograjeni obe progji, potem bi pričeli najprej z izgraditvijo zveze Kočevje — Reka in šele na to zveze Črnomelj — Split, ker rabi Slovenija nujno to kratko zvezo z morjem, ako naj ne propade gospodarsko popolnoma.

c) Mi nimamo na obstoju in razvoju tuje nam reške luke (spričo današnjih mej z Italijo) toliko interesa, da bi navezavali v glavnem nanjo naš notranji in zunanji blagovni promet. Ali imamo vendar v načrtu izgradnjo naših lastnih pristanišč ob Adriji, predvsem naše največje luke Splita, pa tudi drugih. Glede povečanja prve je napravila načrte že Avstrija in Jugoslavija si jih je osvojila. Še pred kratkim se je obrnila splitska občina na državno upravo za pospešitev gradnje pristaniških skladišč. Dalje se bo uredila in razširila luka Gruš pri Dubrovniku in tako dalje. Prospevanje teh luk pa je zagotovljeno le tedaj, ako so dovolj zvezane z zaledjem. Zato je izgradnja progje Split — Ogulin — Zagreb iz Ljubljana in Split — Beograd največjega gospodarskega pomena.

d) Stremeti nam je, da pritegnemo na naša dalmatinska pristanišča češko-slovaški, avstrijski in madžarski tranzitni promet. V to pa ne more služiti progja Ljubljana, Kočevje, Reka, ker absorbirata dotični promet turska in južna železnica, ampak le progja Črnomelj — Ogulin — Split s podaljškom (od Novega mesta) na Zidani most oz. še dalje na Brezice, vzdolžno Štajersko, Prekmurje. Ta transverzalka bi dobila pa madžarskim železnicah (ako ne dobimo češkoslovaško, jugoslovaškega koridora) spoj s trgovsko velevažno Bratislavo.

Rezultat prednjega razmišljanja je: Iz eminentno gospodarskih in državnih ozirov je pričeti takoj z izgradnjo progje Črnomelj—Vinica — Ogulin — Split in progje Novo mesto — Zidani most, istočasno pa tudi s stavbo progje Kočevje

Jedilno orodje

iz srebrnobeke jako trpežne kovine v vseh oblikah in vrstah, dalje garniture za svetiljke in svinčene plombe izdeluje

„Cinal“ tvornica jedilnega orodja, Celje. Takojšnja in točna izvršitev. Lastna galvanizacija. Kupuje baker, medenino, aluminij, cin in svinec. Zahtevajte cenike in proračun.

10.000 pip za sode

iz češpljevega lesa, izdelane brez vložnih zamaškov, se kupi.

Ponudbe pod „10.000“ na upravo lista.

Inserirajte v

Jugoslovanski Borzi!

Orodje, okove za pohištvo in stavbe

nudi najugodnejše

Rudolf Kmen, Dunaj
Wien V. Margarethenstr. 110.
Zahtevajte vzorce.

Kdor želi kupcev

v Prekmurju, Slavoniji in Vojvodinji (Bački in Banatu), naj inserira v tamkajšnjih v vsaki hiši udomačenih madžarskih, nemških, srbskih, hrvatskih in slovenskih

koledarjih.

Zastopstvo

ALOMA COMPANY d. z o. z.

Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Proračuni brezplačno!

Neobhodno potrebni beležnik za vsako pisarno je

Jugoslovanski poslovni koledar

katerega III. letnik za leto 1922 izide v najkrajšem času. Prirejen je za celo državo.

Cena izvodu je K 25°—.

Naroča se pri

ALOMA COMPANY d. z o. z.
LJUBLJANA, Kongresni trg št. 3.

Oglasne cene:

cela stran (21 × 15 cm) K 700°—
pol strani „ 480°—
četrt strani „ 325°—
osminka strani „ 225°—

Vsled kratkega časa do tiska oddajte naročila takoj!

— Reka, ako pa ne dopuščajo finančna in tehnična sredstva države, da izgradi obe progi na svoj račun, naj se pa za progjo Kočevje—Reka prepusti zasebni (tuji) kapital, ki ga je akcijski komite za izgotovitev te zveze itak že pridobil. Za slučaj, da ne bo državna uprava gradila te železnice Kočevje — Reka.

Kar se pa tiče varijante Kočevje — Poljane — Srpske Moravice na progjo Zagreb — Reka se pa ta v gospodarskem oziru ne more meriti s progjo Kočevje—Brod—Moravice, če tudi bi ondodnemu siromaškemu ljudstvu izboljšala življenjske pogoje. Obe progji se pa v doglednem času gotovo ne bode ta gradili. Vrlo poljansko ljudstvo bo moralo gotovo še počakati. Prizadevanje interesiranih občin, ki so se obrnile s posebno vlogo na prometno ministrstvo, je pa hvale vredno.

POZOR! Ljubljanski vel. POZOR!
vzorčni semenj

Ljubljana. 3.—12. septembra 1921.

Razvoj male obrti.

Po končani svetovni vojni so vse države najprej delale na to, da konsolidirajo zopet svoje notranje razmere. V prvi vrsti so gledale na to, da spravijo v normalni tir svojo malo obrt kakor tudi večja industrijska podjetja, da bi ta čimprej mogla s svojimi proizvodi koristiti najširšim narodnim masam, s vsemi onimi potrebščinami, katere so nujno, življenjsko potrebne. Na tem polju se je odlikovala v prvi vrsti Češkoslovaška, Nemška Avstrija in vse one države, ki so nastale in bile na novo formirane po svetovni vojni in katere so pričele živeti samostojno življenje. Opažati pa moramo, kako pridno se goji mala obrt v Čehoslovaški in Nemčiji, kjer je zavzela že velevažno mesto v narodnem gospodarstvu in sploh vsa današnja industrijska podjetja so se razvila le iz male obrti, ker so znala združiti svoje male kapitale ter angažirati vse svoje sile, da bi se čimprej pospele v red važnih producentov. Toda za procvit narodnega gospodarstva smo morali še korak naprej in podaljšati delavno dobo. To je prva storila Nemčija, katera je določila 10urno delo na dan a pozneje celo 12, in to le z razloga, ker je uvidela, da bo le na ta način mogla od pomoči bedi, ki je zavladala na gospodarskem polju. In Nemčija se ni prevarila, kajti danes vidimo, da je Nemčija edina država v Evropi, ki pridno in vztrajno dela, ki se je povzpela že tako daleč, da svoje proizvode pošilja na vsa svetovna tržišča, saj se zaveda, da je le delo njen spas. Posebno se ona briga za razvoj male obrti, zavedajoč se, da je mala obrt ona važna činjenica na narodno - gospodarskem polju, ki ji moramo posvečati le vso pažnjo. In ako bi jo zanemarjali in dovolili, da se zatira mala obrt, tedaj bi nastala velika kriza, kajti vsa narodna industrija bi izgubila svojo trdno podlago, ker bi primanj-

kovalo kvalificiranih delavcev, ki se izobražujejo edino le pri malem obrtnem podjetju. In ravno iz tega razloga ji gre država v vsakem oziru na roko in pazi, da se čim bolj ekonomsko ojači; tudi niso mali obrti začetne meje, čim bolj se razvija, čim več producira, tem večje koristi ima država sama. Tu sem navedel par primerov, kot dokaz, kako se dela v naprednih in modernih državah, katerim leži na srcu edino to, da podpirajo malo obrt in s tem celo narodno gospodarstvo. Sedaj pa pogledimo, kako je v tem oziru pri nas.

Odgovor je zelo kratek: slabo.

Posebno kar se tiče male obrti moramo konstatirati z žalostjo, da se uporablja pri nas vsa mogoča sredstva, da se ta ne bi razvijala niti se mogla razvijati. Najprej moramo obsojati dejstvo, da se je uvedlo pri nas 8urno delo, brez ozira na to, da se s tem le močno ovirata narodno-gospodarski razmah. Državne oblasti pa se tega ne zavedajo, akoravno vedo, da je treba narodu dati mnogo, ker je takorekoč bos in gol. Država sama, pa je radj tega v neugodnem položaju, ker nima tolikih dohodkov, ki bi zagotovili njeni obstanku in to le vsled tega, ker naše narodno gospodarstvo ni v stanu da se krepji in da se postavi na zdrave in krepke noge. Državna politika je v tem oziru krenila na stranpoti in to v prvi vrsti vsled tega ker je jasno ogrančila steber naše narodne industrije — malo obrt. Že pred in tudi med svetovno vojno, se je jasno videlo, da nam je razvoj male obrti nujno potreben. Kajti le na ta način smo mogli stopiti v kolo večjih narodov in staviti svoje proizvode na svetovni trg in z njimi konkurirati. Kaj je država od tega imela, nam ni potreba posebej povdarjati, ko vemo, da so bili njeni prihodi stalni in da ni bilo slučajev, da obrtniki ne bi mogli zadovoljivati svojih odjemalcev. Poleg ogrančenja delavnega časa samega pa je naša državna oblast napravila še drugo kardinalno napako s tem, da je odredila ogrančenje male obrti same. Po najnovejši odredbi, ki jo je izdala naša centralna vlada po ministrstvu trgovine in industrije se smatrajo za veleobrt vsa ona podjetja, ki imajo več kot 3 delavne moči, brez obzira na to, ali so te moči kvalificirane ali ne. Ako pa ima 4, 5 ali več učnih a nobene kvalificirane moči, tedaj se smatra za veleobrtniko in se ga uvršča v red velekapitalista. Male obrti po tej naredbi, torej sploh ni več in po tej uredbi sploh eksistirati ne sme. S tem pa ubija država le samo sebe, ker uničuje naše narodno-gospodarsko industrijo in pozablja, da je narod na ta način obsojen na smrt in da ga zarobljajo ekonomsko jači in naprednejši narodi. Politizirati na tak način znači vršiti atentat na našo gospodarsko samostalnost, znači uničevati še to, kar imamo. To so torej dejstva, ki sem jih navedel, mi sami pa moramo gledati, da zaščitimo našo obrt — in še posebno našo malo obrt. Protj postopanju naše vlade, pa moramo dvigniti svoj glas in zahtevati da se mala obrt, ne ogrančuje in da se za take smatrajo vsa podjetja pri katerih je zaposlenih do 20 moči. Le na ta način bomo dvignili našo malo obrt in postavili zdrave temelje za razvoj naše industrije. S tem bomo okrepili temelje države same, in ako dosežemo to, bo gotovo zavladalo tudi pri nas zadovoljstvo in blagostanje.

Slikane reklame

na ograji „Ljubljanskega velikega semnja“ izvršuje najokusneje in po nizki ceni

črkoslikarski atelje

FILIP PRISTOU
LJUBLJANA, Hotel pri Maliču.

Reklama.

Vloga filma pri prodaji strojev.

Film kot splošno reklamno vabilo ni v življenju narodnega trgovca in industrija nobena tajnost več. Preje so filmu predbacivali, da je igrača. Danes so že vsi prišli do spoznanja, da pomeni film v kinematografu uspešno, lepo in priporočljivo sredstvo, da naveže nase pozornost. Fotografija je mrtva, človek pa ima mnogo več interesa na vsem živem in premikajočem se, kakor pa na trdem in okorelem in si dejstva na ta način boljše zapomni. Radi tega se uradi in oblastva vedno bolj poslužujejo tega važnega propagandnega sredstva. V zadnjem času so zastopniki bavarske vlade sporazumno z bavarskimi tovarnami filmov izdelali načrt o filmski šoli, ki naj bi vzgajala potrebni naraščaj in personal.

Največje tovarne, kakor n. pr. Siemens-Schuckertovi obrati so se na turinski razstavi kazali v filmu.

Šele zadnje čase ga sistematično uporabljajo nemške visoke šole pri predavanjih. S pomočjo filma je mogoče predstaviti tovarne in ves potek obratovanja v prodavalne sobe, kjer se z malimi stroški predočijo poslušalcem zanimive stvari. Na ta način odpadejo s stroški zvezani obiski tovarn.

Za izdelovanje filmov so ustanovljene posebne tovarne, ki delajo primeroma cenene filme. Za propagando strojne tovarne je mogoče naročiti film, ki predstavlja na 100 m dolžine ves potek obrate. Film stane 20—30 Mark. Cilji filma torej za propagando ene strojne tovarne so različni:

1. Živa slika vzbuja kar največjo pozornost občinstva za izdelek.
2. Film nadomestuje prikaze v naravi, ki so dragi in zahtevajo posebnih naprav.
3. Izvoznik, ki ne more jemati s seboj strojev, da jih kaže kupcem, se poslužuje z največjo lahkoto filma, potem katerega more razložiti, razne zanimive stvari na strojih in popolnoma zadovoljiti kupčevo radovednost.

Obiskovalci
Orijentalskega veletrga v Bratislavi

dobe **50% popust** na vseh Čehoslovaških železnicah pri vožnji v
:: Bratislavo in na povratku. ::

LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠTEV. 3.

ALOMA COMPANY

katera daje brezplačno vsa potrebna pojasnila in oskrbi potrebne vizume.

Kdor obiše iz Bratislave priznana
Slovaška zdravilišča in toplice

ima še **izreden 33% popust** na vseh Slovaških železnicah. Sejmski znaki in železniške legitimacije za znižano vožnjo se dobe v pisarni zastopstva

d. z o. z., odd.: velesejmi.
Telefon interurban št. 174.

Letošnja žetev.

Delo na polju je v polnem teku. žito se spravljalo v shrambe, o žetvi sami pa se čujejo in pišejo najrazličnejša poročila: nekateri pravijo, da bo letošnja žetev izvanredno dobra, drugi so zopet mnenja, da bo slabše in da je treba prepovedati vsak izvoz žita in moke.

Kaj je torej na stvari, kdo govori resnico, ali oni, ki govore o dobri ali oni, ki govore o slabi žetvi. Mislim, da imajo prav eni kot drugi. In to le vsled tega ker so vse te vesti o žetvi več ali manj lokalnega značaja in ker imamo točne podatke le z neznatne površine naše zemlje: da pa bo mogoče podati pravo stanje žetve moramo pričakovati poročila iz vseh krajev naše široke domovine. Prerano je torej na podlagi teh lokalnih vesti delati kake kombinacije in zaključke o pogledu izvoza, ker bi se to lahko pozneje maščevalo. Na vsak način pa je s stališča naše valutne politike bolje, da se ne razširja slabih vesti o naši žetvi, ker bi to le slabo vplivalo na našo itak ne sijajno valutno stanje. Naša žetev nikakor ni slabša od one v sosednjih državah, toda če one po svojih uradnih in privatnih listih poročajo o ugodni žetvi in to seveda le tudi s stališča — valutne politike — tedaj tudi nam ni treba jadikovati, ker imamo pri nas kraje, kjer je žetev proti pričakovanju sijajna, drugod zopet manj, a v splošnem dobra. Zabrańjevati izvoz pšenice in koruze se nam zdi tudi odveč, kajti pridelali bomo te vrste žita gotovo toliko, da nam bo mnogo ostalo tudi za izvoz. Žal nam je le to, da naše ministarstvo poljoprivrede nima dobrega informativnega aparata, ki bi informiral naše poljedelske kroge o točnem in vsestranskem popolnem stanju žetve, da bi ne bilo vsled raznih več ali manj tendencioznih vesti po časopisih toliko vznemirjenja. Ravno tako moramo obsojati, da se v naši agrarni državi ne posveča nikakva pažnja agrarni statistiki brez katere je zopet vsaka industrija in trgovina ničeva. Letošnja žetev bo kmalu gotova, a mi nimamo podatkov niti o lanski, kako bi torej vpraševali po letošnji. Za naše »merodajne kroge« so menda to le malenkosti, ki sploh ne igrajo nobene vloge!

Mislimo, da bo tudi na tem polju treba kremenite remedure!

Sodelovanje, ali ne eksploatacija.

Kakor se interesirajo Američani in Angleži za razvoj in plasiranje kapitalizma v Jugoslaviji, tako se sedaj oglašajo tudi Danci, Holanci, Belgijci in Nemci, zahtevajoč pojasnil o naših prilikah in potrebah, o naši industriji in o naših finančnih sredstvih. Nam je sicer drago, da skuša inozemski močnejši kapitalizem stopiti z nami v stik, zastopali smo od prevrata sem tudi mnenje da nam je ta potreben ter da ga ne moremo in ne smemo eliminirati iz našega gospodarskega življenja; mi ga nujno potrebujemo in brez njega ne moremo realizirati naših teženj in nalog, ki nas čakajo. Sredstva s katerimi raz-

polagamo sami, so nezadostna in tko bi se zanašali le nanje, bi samo ovirali razvoj in napredek naše industrije. Rudokopi, vodne sile itd. vse te naprave zahtevajo ogromne vsote denarja in tega mi sami ne zmremo vsaj v doglednem času ne. Toda ne le pri večjih podjetjih, temveč tudi pri malih mora sodelovati tuj kapital, da okrepi kapaciteto naših denarnih zavodov in našega privatnega kapitala. Naglašamo pa, da nam je potrebno le sodelovanje tujega kapitala. Nikakor pa ne smemo dovoliti, da bi tujec odločeval in nas izrabljaj. Treba je, da smo trdno na straži za naše interese sami. Posebno moramo biti pozorni, kadar imamo opraviti z nemškim kapitalom, kateri ima poleg poslovnih še tudi druge tendence. Toda kakor lahko ustanovljamo, tako nam je težko obdržati pojedine tvornice in industrijska podjetja in to vsled tega, ker nam je treba dobrega vodstva in ker nam manjkajo sposobni in praktični strokovnjaki, i kapital i strokovno osobe smemo sprejemati le do gotove meje. Prvo in drugo mora ostati vedno le v manjšini, uživati z nami rezultate medsebojnega truda in sodelovanja, opustiti pa vsako misel na hegemonijo in izrabljanje. Na temelju tega se bomo sporazumeli z vsakim in tudi z nemškim kapitalom. Treba nam je biti ravnodušnim in neizprosnim za svoje lastne interese.

Premog in njegova uloga v svetovnem gospodarstvu.

Premog je najvažnejša dobrina za razvoj vsake industrije, kajti vsaka država, ki ima količiki razvito industrijo ga potrebuje. Danes pa moremo označiti le tri države, ki slove kot prve, v pridobivanju in produciranju premoga, dočim ga imalo druge države le za svojo lastno uporabo ali pa so več ali manj navezane na izvoz iz tleh velikih omenjenih držav. Pred vojno t. j. 1913. je Amerika slovela kot prva produkcijska država premoga, nato je sledila Anglija in Nemčija. V naslednjem navajamo tabelo o pridobivanju premoga v posameznih državah in sicer se pridobiva v sledečih državah rujav in črni premog: Amerika, Anglija, Rusija, bivša Avstrija, dočim produciralo ostale le črni premog.

Dežela:	Mil. ton:
Amerika	517
Anglija	292
Nemčija	190
Francija	40
Rusija	36
Avstro - Ogerska	54
Belgija	23
Japonska	17
Brit. Indija	16
Avstralija	14
Kanada	14

Nemčija je producirala poleg tega še 87 mil. ton rujavega premoga, bivša Avstrija pa 13 mil. ton črnega in 36 mil. ton rujavega premoga. Glavna izvozna država je bila Anglija, nato je sledila Nemčija, ki je izvozila okoli 50% in Amerika 25%. Uvažalo se je v Francijo, Italijo, Holandsko, tudi v Nemčijo se je uvažalo premog, toda veliko manj kot ga je ona izvažala. Vzroke, da se je uvažalo tudi v Nemčijo moramo iskati predvsem v kakovosti premoga in pa vsled ugodnih in ne dragih prometnih razmerah. Toda te razmere so se za časa svetovne vojne močno izpremenile. Pri vseh državah, ki so bile v vojni, je produkcija premoga silno padla, izvzemši morda Ameriko. Prvotni odjemalci niso bili več zadovoljni, politične razmere so ovirale svobodni promet in industrija premoga je močno padla. Tako je bila na primer Švica navezana na izvoz premoga iz daljne Amerike, Čehoslovaška pa je ceneje sprejemala francoski in angleški premog kot lastni itd. Kako bo v bodoče je težko reči. Še v sredi preteklega leta je bilo veliko pomanjkanje premoga. Da bi se pomanjkanje vsaj v državah, ki so zmogle pomanjšalo, je bila Nemčija prisiljena voziti svoj premog v Francijo. Na ta način si je odpomogla Francija. Anglija pa oproščena svoje obveznosti zalagati Francijo s premogom. Razmere na so se izpremenile hitreje kot se je pričakovalo. Pomanjkanje premoga je izostalo, in kmalu ga je bilo povsod v izobilju, ker je bila vsa industrija več ali manj uničena in je prenehala bojno delovanje na moriu, ki je požrlo ogromne množine premoga. Posledica tega je bilo močno padanje cen premoga, angleški premog je padel v teku malo

mesecev od 140 na 36 sh/t. Za Anglijo je bilo to usodepolno. Produkcija premoga se je mogla znatno znižati, kar je seveda neugodno vplivalo na delavske mase, ki so ostale brez dela in posledica tega je bil oni znani veliki štrajk. To pa je imelo tudi močen vpliv na ves industrijski svet, izobilica premoga je kmalu izginila in Anglija sama je morala zopet uvažati premog iz Amerike v svojo državo. To pa je imelo za Ameriko mogočen vpliv na razvoj njene industrije. Izvoz se je od l. 1913. do 1920. zvišal od 17.9 na 34.4 mil. ton in dolar je vsled tega zrasteel za 7kratno vrednostjo. Amerika je izvažala toliko premoga:

	leta 1913 milj. ton	1920 milj. ton
v Francijo	—	3.60
v Italijo	—	2.31
v Nizozemsko	—	2.40
v Švedsko	—	1.20
v Švico	—	0.81
v Kanado	13.50	14.50
v Argentino	0.07	1.72
v Brazilijo	0.28	0.96
v Uraquaj	0.02	0.27
v Chile	—	0.48

Ta velik izvoz je mogla vršiti Amerika le vsled tega, ker se je od l. 1913. produkcija premoga ogromno zvišala. Anglija je torej stopila v ozadje in z vsjo bojaznjivo mora gledati ona v bodočnost, da se ne prikaže nenadoma še Francija kot velik konkurenc na svetovnem trgu.

Trgovac — Reklama — Kupac.

U zvojoj knjizi »Ždovstvo i Kapitalizam« priča veselo Werner Sombart, kako je postala moderna reklama; kršćanski se trgovci potužiše kod gradske uprave na židovske konkurenc, da trče za strancima koji grad posjećuju i nude im svoju robu vukući ih gotovo silom u svoje dućane. Moli se gradska uprava, da ovakovu nedostojnu praksu zabranjuje. I dogodi se nešto neočekivano: gradska uprava otklanja postupak proti židovskim trgovcima.

Ovdje stojimo na znamenitoj točki prevrata u trgovini.

Moderna je reklama rodjena!

Stari trgovac, koji je mirno čekao, da kupac dolazi, dospio je tako u zaledje onoga trgovca, koji je znao kupca sebi primamiti. Nova shvaćanja stupila su u trgovački život: konkurencija i borba sa konkurencijom — i time je nastupio silni napredak u cjelokupnom gospodarskom životu.

Moderna je kultura nastupila!

Od trgovca starog vremena postao je svom prefriganošću radeći trgovac sadašnjosti. Već u jutro, kada našu oštru otvaramo, hvata nas za kaput sa svojim preporukama, pozivnicama, prospektima itd. koje on — znamenito! — u zativrenim omotima i bez napisa firme šalje. Otvaramo novine, opet ga sretamo! Ne koristi ništa, mi moramo da sa našom kašom ujedno gutamo (čitajući novine) i koiekakva redstva za zube, svilene čarape, laštilo za cipele, strojeve itd. Stupimo li na ulicu, već nam netko urine tiskanu ruku sa natpisom: »čisti cipele sa... laštilom!« Kola sa napadnim natpisima jure pokraj nas i sile nas, da ih motrimo i čitamo, na večer zasiaje reklama svjetla i uznemiruju nam oči — reklama radi, ne miruje!

Od prvoga časa kada imamo samo jedan filir u našem džepu, nismo više »Ja« i »Ti« već »kupujuće općinstvo«, a drugi su to opet za nas. Pokraj naše stare države pokazala se je nova država: međunarodna gospodarstvena država. U staroj državi mi smo narod, u novoj »kupujuće općinstvo«. Oravezani smo u obadvijema!

Silni aparat, kojeg moderna trgovina, obrt i industrija ukaže, da »kupujuće općinstvo« za kupnju predobije, može se usporediti sa egipatskim piramidama: kao što je tamo jedan čitavi narod bio u službi velikih gradnja, tako smo i mi danas svi u službi sveukurne misli ponude i potražbe. Ova misao daje našem vremenu svoj »stil«.

Za koga radi ovaj silni aparat, za koga razvija trgovac, industrijalac, obrtnik silnu naletost promišljanja, koja dolazi do izražaja u njihovim reklamnim listovima, plakatima, oglasima i inim reklamama? Za »kupujuće općinstvo«! A tko je to »kupujuće općinstvo«? Jedna predodžba, jedno

Uredjuje tvornice

Sve industrije

kao metalnu, gradjevnu, šumsku
mlinsku, gospodarsku

obskrbljuje sa strojevima

za obradbu i pogon kao i sa
svim potrebnim

materialom i alatom

Tehnička poslovica i veletrgovina

FRANJO KISELJAK - ZAGREB

Tvornica KARLOVAC

ništa, jedno utvaranje — samo jedno shvačanje! Pa ipak opet najglavnejše! nemoguće je to u kratko razjasniti.

»Kupujuće općinstvo« nije ništa drugo, nego sam čovjek, ovo smešno stvorenje puno slabosti i — prednosti, koje svatko, tko hoće da dobro s njim prodje, mora znati »uzeti«. Ovdje leži tajna, zašto tako malo ljudi znadu zbilja dobru i uspješnu reklamu praviti!

Glavno svojstvo »kupujućeg općinstva« ujedno je i najčovječanskije: radoznalost. Stari trik preokrenutog oglasa, koji čitatelja sli, da novine okrene, dobar je još uvijek. Mi znamo da je trik, pa ipak nas tajinstvena sila prinuđa, da okrenemo list i da oglas čitamo, na koji se inače ne bismo ni obazreli. Sve dobre reklame računaju sa ovim najčovječanskijim u čovjeku: sa radoznalošću. Oni gospodare sa tajinstvenim natpisima, sa hiljadu sredstava, koji čovjeka u kupcu naprežu i tako neposredno i kupca zainteresuju. Druga velika čovječanska osobina jest njegova ličnost. Oglas ili reklama ne smije biti preduga, mora se osloboditi od svih suvišnih priča i od svega, što uzrokuje mozgu čitatelja prekomjerni rad, inače djeluje kao brbljarija. Zato su crtani oglasi, gdje crtač pokraj riječi upotrebljuje odmah i zgodnu sliku ili ina reklamno-tehnička sredstva najbolji.

Jednu čovječju slabost pronaći ujedno i jednu novu reklamu i time skopčano novu mogućnost prodaje pronaći. Zato može samo onaj na svoje savremenike djelovati, koji zbilja pozanje dušu svojega vremena i razumije kucaite njegova bila.

Pavao Bolkovac.

VESTNE IN AGILNE AKVIZITERJE

SPREJME ANONČNA IN
REKLAMNA DRUŽBA

ALOMA COMPANY

LJUBLJANA

Kongresni trg 3/I. Telefon 174.

Veliki vzorčni semenj v Ljubljani 3. do 12. septembra 1921.

V Ljubljani, gospodarskem, kulturnem in političnem središču Slovenije, se vrši letoš v dneh od 3. do 12. septembra prvi vzorčni semenj industrije, obrti in trgovine v naši državi.

Gospodarski krogi so si izbrali Ljubljano za semenj vsled njene lege sredi razvitega, industrialnega, obrtnega in trgovinskega ozemlja, ki stoji v živahni zvezi z gospodarsko visoko razvito zapadno Evropo, v neoviranem prometu z vzhodnimi in južno - vzhodnimi deli države in v neposredni bližini morja. Vzorčni semenj ima važno nalogo pokazati kupcu na enem mestu združene vzorce najraznovrstnejšega blaga, ki si ga more nabaviti v Sloveniji, obenem pa tudi priliko za izložbo vzorcev proizvodov iz cele države, Ljubljana bo v semenjskih dneh koncentrirala kupčijo cele države, vsled svoje obkrajne lege proti zapadu, Evropi pa bo dana prilika za sklepanje kupčij tudi z inozemskim blagom, ki bo razstavljeno v svojih oddelkih na semnju.

Osebnih kakor blagovni promet ne bo nalez na nobene težkoče. Ljubljana leži ob edini veliki transversalni progi naše države Beograd-Zagreb - Ljubljana kot najvažnejše prometno križišče zapadnega jugoslovanskega ozemlja, ina direktne zveze z Trstom, Benečijo in Lombardijo, preko Beljaka in Celovca s Tirolsko in Švico, preko Gradca in Dunaja pa z Avstrijo, Češko in Nemčijo.

Na ozemlju, ki graditira k Ljubljani, so posebno razvite naslednje industrije: usnjarska, čevljarška, kemična, kozmetična, kovinska in strojna, lesna, stavbena, pečarska in okarska,

kartonažna, papirna, živilska, pivovarska, tiskarska, konfekcijska, elektrotehnična, industrija igrač. Izmed številnih razvitih in gosto zastopanih obrtov v Ljubljani je omeniti: kolesne, stavbene, čevljarške, krojaške, knjigovezniške, razne aprovizacijske in instalacijske obrti. Med trgovinskimi strokami so najbolj zastopane lesna, manufakturna, železniška, kolonijalna, špecerijska in dalanterijska, trgovina z raznimi deželnimi pridelki in živino. V Ljubljani se vrši vsako leto daieč znan specijalni semenj za kožuhojino.

Vsled dobrih zvez z zapadom in severom posečajo naše mesto inozemski in domači trgovci iz najoddaljenejših krajev. Tem manj bodo opustili gospodarski krogi sedanjo priliko, da si ogledajo na enem mestu, kar morajo sicer iskati, raztreseno po vseh delih zapada naše države. Poset Ljubljanskega semnja ne bo zvezan z velikimi stroški. Posetniki imajo pravico do polovične voznine na vseh železnicah kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev in v vseh razredih. Semniski znak v zvezi z legitimacijo, k se more dobiti v raznih prodajališčih v celi državi ali pa neposredno pri uradu »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, Turjaški trg 6/II, velja kot vstopnica v vse prostore »Ljubljanskega velikega semnja«. Na naročilo preskrbi sejmski urad stanovanje v hotelu ali zasebno.

Inozemskim obiskovalcem Ljubljanskega velikega semnja zdajajo vizum za prihod v Ljubljano vsi naši konzulati. Viza bodo veljavna za 20 dni in se bodo izdajala vsem osebam, ki se izkažejo z legitimacijo in odznakom za Ljubljanski veliki semenj in ki se bavijo z trgovsko industrijo ali poljedelstvom. Ministrstvo za zunanje zadeve bo sporazumno z ministrstvom trgovine in industrije obvestilo naša predstavništva v inozemstvu, da se bo posetnikom omogočil čim lažji prihod na sejm.

Razstavni odsek Ljubljanskega velikega semnja je na svoji seji dne 3. avgusta t. l. definitivno določil prostore za posamezne razstavljalce. Podjetja, ki so se prijavila k udeležbi bo Sejmski urad te dni obvestil, kje so jim dodeljeni prostori.

Našim generálnim zástupcem pro Československou republikou jest p. Viktor Dostál v Praze, Mariánská 16. — Tel. 228/VIII.

Zobotrebci

stare zaloge ceno na prodaj. Reflektanti naj vpošljejo svoje naslove pod »Boč« na Anončno ekspediciojo Al. Matelič, Ljubljana.

Veliki živi

RAKI

izvanredna atrakcija za fine bifeje in gostilne.

Komad po 4 in 2 K.

Prvo bosansko izvozno podjetje

G. A. Vasiljevič

Tuzla, Bosna.

Važno za konzume in zadruge!

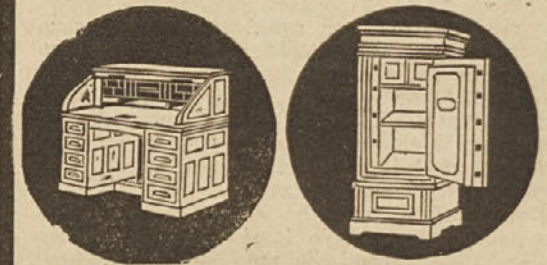
10.000	parov	moških	luksusnih	boks	čevljev	à	125	Kč.
9.000	„	ženskih	„	„	„	à	120	„
10.000	„	deških	„	„	„	à	110	„
3.500	„	otročkih	„	„	„	à	48	„

franko kolodvor Praha, transitno na prodaj.

Reflektira se samo na resne kupce. Poudubbe se prosa na

ALOMA COMPANY

trg. odd., Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Veliki izbor!
Umjerene cijene!

Solidna roba!
Umjerene cijene!

TELEFON BR. 9-27

TELEFON BR. 9-27

AMERIČKI UREDSKI NAMJEŠTAJ

Blagajne i kasete, sigurne proti vatri i provali
Pisače strojeve raznih sustava uz jamstvo dobavlja
NOTTER I DRUG, ZAGREB, ILICA BR. 21

TVORNICA KUVERT IN PAPIRNE KONFEKCIJE

FR. MULEC IN DRUG

PISARNA:

ŠELENBURGOVA UL. ŠT. 3

LJUBLJANA.

IZDELEK IN CENA KONKURENČNA!

Išče se
družabnik

za premogovnik v Štir-jancih pri Ormožu. 19 prostosledov, premog 4800 kalorij. Ponudbe pod „I. F. 357“ na upravo lista

Johann Glotzmanna nasl.
Adolf Glotzmann

tkalnica lanenega in volnatega blaga
v LUDWIGSDORFU,
pošta in žel. postaja: Trg Trnovo p. Moravski Trebovi

priloga se p. n. trgovcem za promptno dobavo vseh vrst: sirovega in belega platna, cvilha, brisač za posodo in ročnih brisač, polplatna, kanafasa, cefira, bisernega blaga, porhanta itd. po zmernih cenah. Ponudbe brezobvezne.

Čitajte
Jugoslovansko
boržo!

Pozor! Reklamna ponudba!
Velja samo 20 dni!

Radi opustitve svoje zaloge ur pošljem tekom 20 dni vsakomur, ki mi pošlje ta-le iz časopisa izrezani oglas, 1 krasno remontoir-uro (za gospode), dobro napravljeno, idočo 30 ur, po reklamni ceni 40 namesto 85 D s triletnim pis-menim jamstvom franko, ako se ta znesek pošlje naprej s priporočenim pismom. Ura se pošlje takoj priporočeno. Povzetja se izvršujejo samo proti pošiljatelj are 10 D.

Skladišče ur GJURO POLLAK
ZAGREB, Tkalčičeva ulica 27.

V Petrinji (Banovina), v središču mesta na šeta-lišču, se **proda enonadstropna hiša** masivno zidana z velikim dvoriščem in vrtom. Dolžina hišne fronte 20 m. Na dvorišču je zidan hlev, dve drvarnici, kolnica, svinjak in poletna kuhinja. Hiša je za vsako obrt in trgovino po svojem položaju in zidavi kot nalašč. Petrinja je sedež vseh oblasti, nižje in višje realne gimnazije in učiteljišča ter ima vodovod in električno napeljavo, V mestu je katoliška in pravoslavna cerkev. — Glede plačila ugodni pogoji. — Obrnite se na **Marico Novakovič, Petrinja**.

Najfinejše ultramarinovo
v kroglicah in prahu :::

plavilo

SAMO ENGROS NUDI F. Turin, Celje
lastna izdelovalnica

Osnutke

za plakate in reklamne priporočilne karte, namjenjene za razdajanje o priliki I. vele-sejma v Ljubljani oskrbi:

Aloma Company,
Ljubljana, Kongresni trg št. 3.

Čevljarske cveke

Ia. brezove vseh števil v vrečah po 25—40 kg po Kč. 6.50 1 kg dobavlja tvrdka

ST. SPURNY
Konice, Čehosl. repbl.

Fini bosanski herceg. državni

TOBAK

cigare in cigarete po izvirni ceni in vse vrste sadja po 200—500 K za 100 kg. Bosanski pridelek. Zahtevajte cene!

Prvo bosansko izv. zno podjetje
G. A. Vasiljevič
TUZLA, Bosna.

MREŽE

Vseh vrst ribiških mrež iz konoplje in bombaževine, kakor tudi platno, konopnjene in žične vrvi dobavlja v najboljši strokovni izdelavi

Mechanische Netzfabrik

G. m. b. H. — vorm. Schroeder & Moegelin

Landsberg a. W., Angerstr. 14-16, Deutschland.

Ustanovljeno leta 1874.

Ceniki se pošiljajo gratis in franko.

ALOMA COMPANY

Ljubljana, Kongresni trg 3. Telefon 174.

(Pri vprašanjih zadostuje poleg navedena številka.)

Na prodaj:

60. Hiša na Dolenjskem, s prostori za mesarsko in gostilniško obrt, zamenjam za malo hišo v Ljubljani radi potrebe stanovanja za šolo-obvezne otroke
61. Dve manjše hiše z delavnico v Ljubljani.
62. Enonadstropna hiša v mestu na Sp. Štajerskem, lepa lega, 3 stanovanja s pritklinami, stanovanjem za hišnika, klet, podstrešje, lep vrt, voda v hiši
67. V Bosni premogokop, 20 vagonov dnevne produkcije, ne daleč od želez. proge, z žično vzpenjačo.
68. V Bosni kamenolom in tovarna za pridobivanje gipsa (Gipswerk)
70. Premokop na Hrvaškem za K 1,000.000.—
72. Hiša v Št. Ilju, najlepša lega, pod najugodnejšimi pogoji.
73. Tovarniško poslopje, pripravno za vsako obrt v prometnem kraju Kranjske pod pogojem, da se lastnik udeleži kot kompanjon.
74. Nova zlata damska ura z verižico za Din. 1300.—
77. Marmornata garnitura za spalnico 2 oseb ugodno na prodaj.
79. Nov pisalni stroj za ceno 10.000 kron.
80. Stenski telefonski aparat za 2000 kron.
81. Štiri oljnate slike iz srbske narodne zgodovine ugodno na prodaj. Na ogled v pisarni anončne družbe Aloma Company, Ljubljana.
82. Posestvo na Sp. Štajerskem, najidealnejša in najprikladnejša lega

- v bližini večjega mesta in modernega letovišča. - Cena 1,200.000 kron.
83. Bukovi gozdovi za eksploatacijo.
84. 1 dalnograd Zeis-Trieder, daljše oblike s popolnoma čistim steklom, velikim obzorjem, z etujem vred za K 3300.—
85. Fotografični aparat 6×9 za filme.
86. Vila v večjem kraju na Gorenjskem s takoj prostim stanovanjem. Hiša istotam z lokalom za trgovino.
88. Dvonadstropna hiša v Mariboru, lepa lega (letnih dohodkov 14.400 kron) za ceno K 400.000.—
89. Glasovir v dobrem stanju, 2'25 m dolg in 1'35 m širok, ceno na prodaj.

Kupi se:

51. Srednje veliko posestvo v okolici Ljubljane.
52. Hiša v Ljubljani, ki bi se dala preurediti za kavarniško obrt.
53. Vila, kjer bi se dobilo stanovanje.
54. Hiša kjerkoli v Ljubljani, samo da se dobi stanovanje.
71. Posestvo v bližini Ljubljane do K 400.000.—
76. Stavbena parcela v bližini kolodvora v Ljubljani.
78. Hiša v Ljubljani, kjer bi se dobilo stanovanje.
79. Hiša ali vila v Ljubljani v bližini juž. ali drž. kolodvora.
87. V najem se išče lokal za trgovino v Ljubljani ali v drugem prometnem mestu.

Zahtevajte ponudbe!

Zahtevajte ponudbe!

Tvornica perila P. Kozina, Karlovac
Solidni in prvovrstni izdelki!

Priporoča se tvrdka

JOSIP PETELINC,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Tovarniška zaloga šivalnih strojev, za rodbinsko in obrtno rabo, na veliko in malo, posamezni deli za vse sisteme, olje igle in deli koles.

Novost! Novost!

Izdelovanje zračnih motorjev za prenos premoga in drugih predmetov po žlebovih. Sistem „Ostrava“ pat. ing. V. Peták, Šlezska Ostrava — CSR.

Sprejme se žagar gaterist

Slovenec, ki zna popravljati žagò, za majhno vodno žago z venecijanskim jarmom. Ponudbe naj se pošiljajo na naslov: Pilana, S. B. Petrovič, Busovača, Bosna.

Proda se takoj

mlin za kredo

pripraven za industrijo za gips ali kredo. Ponudbe pod „Sistem Schlagwerk“ na Aloma Comp. Ljubljana.

Na debelo.

Pohištvo, preproge, posteljna oprema najceneje pri
Karel Wesiak, Maribor
Aleksandrova cesta 19.

Na drobno.

JURJEVO
terpentinsvo
čistilo za čevlje
razpošilja
glavna zaloga
M. Trebar
Ljubljana
St. Petra c. 6.
Telef. 539.

Tovarna mizarskih izdelkov
Ferd. Potočnik, Maribor.

Tovarna in pisarna: **Vinarska ul. 29-31.**
Brzobjavni naslov: Potočnik, Maribor. Tel. 89.

Izdelovanje kompletnih oken in vrat ter lesenih rolojev. Naprava stopnjišč, lesenih stropov in ostale opreme iz vseh lesenih vrst. Specijalist za portale, opremo pisarn in trgovin. Izdelovanje oprave vseh vrst. Dobava in polaganje parketov, hrastovih in bukovih tal ter tal za parnike iz mecesnovega in smrekovega lesa. — Za vsa naročila se izgotavljajo risbe in skice.

Prvovrstno parketno čistilo

„BLISK“

je po svoji kvaliteti neprekosljivo.

Glava zaloga:

A. SMOLE, LJUBLJANA
Krsnikova ulica št. 5.

Tovarna verig Wilh. Prünfte jr.
Fröndenberg — Ruhr — Deutschland.

Automobile, kolesa, motocikle

ter vso opremo nudi iz skladišča

GARAŽA I. GOREC DELAVNICA

Ljubljana, Gosposvetska 14, Vegova 8.

OBRTNA BANKA

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4 :: TELEFON 508

Preskrbuje nakup n prodajo vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut. — Vnovčuje kupone in izžrebane vrednostne papirje. — Preskrbuje nakazila in inkasso na vsa tu- in inozemska bančna tržišča. — Daie predujme (posojila) na vrednostne papirje. — Eskomptuje in vnovčuje menice. — Sprejema denarne vloge na tekoči račun ali pa na čekovni promet. — Hrani in oskrbuje vrednostne papirje, reviduie številke. Dovoljuje vsakovrstne kredite. **Finansiranje obrtnih podjetij.**

JADRANSKA BANKA

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro in druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, LJUBLJANA, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Šibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu- in inozemstvu.

SPREJEMA
anonce za vse jugoslovanske in inozemske liste.

Aloma Company

OSKRBUJE
reklamo vseh vrst, plakatiranje i. t. d.

d. z o. z. — Preje Anončna ekspedicija Al. Matelič.

Telegram: **ALOMA.**

Ljubljana, Kongresni trg 3.

Telef. interurb. 174.

POSREDUJE
pri prodaji in nakupu realitet.

ARANŽIRA
vsakovrstne koncertne prireditve.

PREVZEMA
nakup in prodajo blaga ter zastopstva prvih inoz. firm.

IZDELUJE
načrte za umetniške plakate, ovojnino in drugo.